

Bacheloroppgave

IDR600 Sport Management

Breddeklubbens opplevelser av spillerflyt

Juan Andrés Arias Plaza

Totalt antall sider inkludert forside: 35

Molde, 29.05.2017

Obligatorisk egenerklæring/gruppeerklæring

Den enkelte student er selv ansvarlig for å sette seg inn i hva som er lovlige hjelpemidler, retningslinjer for bruk av disse og regler om kildebruk. Erklæringen skal bevisstgjøre studentene på deres ansvar og hvilke konsekvenser fusk kan medføre. Manglende erklæring fritar ikke studentene fra sitt ansvar.

Du/dere fyller ut erklæringen ved å klikke i ruten til høyre for den enkelte del 1-6:		
1.	Jeg/vi erklærer herved at min/vår besvarelse er mitt/vårt eget arbeid, og at jeg/vi ikke har brukt andre kilder eller har mottatt annen hjelp enn det som er nevnt i besvarelsen.	☒
2.	Jeg/vi erklærer videre at denne besvarelsen: <ul style="list-style-type: none">• ikke har vært brukt til annen eksamen ved annen avdeling/universitet/høgskole innenlands eller utenlands.• ikke refererer til andres arbeid uten at det er oppgitt.• ikke refererer til eget tidligere arbeid uten at det er oppgitt.• har alle referansene oppgitt i litteraturlisten.• ikke er en kopi, duplikat eller avskrift av andres arbeid eller besvarelse.	☒
3.	Jeg/vi er kjent med at brudd på ovennevnte er å <u>betrakte som fusk</u> og kan medføre annullering av eksamen og utestengelse fra universiteter og høgskoler i Norge, jf. Universitets- og høgskoleloven §§4-7 og 4-8 og Forskrift om eksamen §§14 og 15.	☒
4.	Jeg/vi er kjent med at alle innleverte oppgaver kan bli plagiatkontrollert i Ephorus, se Retningslinjer for elektronisk innlevering og publisering av studiepoenggivende studentoppgaver	☒
5.	Jeg/vi er kjent med at høgskolen vil behandle alle saker hvor det forligger mistanke om fusk etter høgskolens retningslinjer for behandling av saker om fusk	☒
6.	Jeg/vi har satt oss inn i regler og retningslinjer i bruk av kilder og referanser på biblioteket sine nettsider	☒

Publiseringsavtale

Studiepoeng: 15

Veileder: Ole Martin Kleivenes

Fullmakt til elektronisk publisering av oppgaven

Forfatter(ne) har opphavsrett til oppgaven. Det betyr blant annet enerett til å gjøre verket tilgjengelig for allmennheten (Åndsverkloven, §2).

Alle oppgaver som fyller kriteriene vil bli registrert og publisert i Brage HiM med forfatter(ne)s godkjenning.

Oppgaver som er unntatt offentlighet eller båndlagt vil ikke bli publisert.

Jeg/vi gir herved Høgskolen i Molde en vederlagsfri rett til å gjøre oppgaven tilgjengelig for elektronisk publisering:

ja nei

Er oppgaven båndlagt (konfidensiell)?

ja nei

(Båndleggingsavtale må fylles ut)

- Hvis ja:

Kan oppgaven publiseres når båndleggingsperioden er over?

ja nei

Er oppgaven unntatt offentlighet?

ja nei

(inneholder taushetsbelagt informasjon. Jfr. Offl. §13/Fvl. §13)

Dato: 29.05.2017

Antall ord: 7459

Forord

Etter 3 år ved Høgskolen i Molde har jeg kommet til det endelige punktet der bacheloroppgaven skal leveres. Det er noen interessante og veldig lærerike år jeg legger bak meg. De har vært fylte med mange gode øyeblikk og noen vanskelige perioder. Jeg hadde ikke klart å fullføre studiet uten støtten fra mamma, min søster og spesielt min samboer Jacki. Jeg setter stor pris for all den tiden du har vært med meg på både godt og vondt, og for bestandig oppmuntre meg til å gjøre mitt beste under studiene.

Jeg vil også rette en stor takk til veilederen min Ole Martin Kleivenes som har vært til stor hjelp under hele prosessen. Veiledningen og råd jeg har fått fra ham har vært veldig nyttige for den endelige besvarelsen.

Sammendrag

Fotballspillere utvikler seg stadig bedre og har større ambisjoner om å nå langt i fotballkarrieren. Det legges stadig mer fokus på innhenting av spillere i en tidlig alder, noe toppklubbene får mye ros for. Likevel, er det breddeklubber som står bak mye arbeidet ved å utvikle spillere. De får ikke like mye oppmerksomhet og påvirkes på forskjellige måter ved en spillerovergang.

Denne forskningen tar for seg påvirkningene breddeklubber i Telemark opplever ved spilleroverganger fra klubben i ungdomsfotballen. Ved semi-strukturerte intervjuer har jeg fått muligheten til å intervju fire klubb- og sportslig ledere som forklarer hvordan klubbene opplever denne situasjonen. Resultatene er varierte.

På den positive siden viser det at klubbens arbeid er god og spillere kan få mer ansvar og motivasjon. Den negative siden viser en kjedereaksjon der kohesjon og mestringsfølelsen på laget synker, klubbens lag blir svakere og sliter med frafall. På lang sikt blir regionen også negativt påvirket på grunn av at flere breddeklubber sliter med frafall og vanskeligheter til å stille lag i junior og seniornivå.

Innhold

1.0	Introduksjon	1
2.0	Teori	3
2.1	Sosiale aspekter	3
2.2	Kohesjon	3
2.2.1	Forholdet mellom kohesjon og prestasjon	4
2.3	Collective Efficacy	4
2.3.1	Forhold mellom Kohesjon og Collective Efficacy	5
2.4	Forhold mellom collective efficacy, kohesjon og prestasjon	5
2.5	Collective efficacy etter tap av spiller	5
2.6	Social Loafing	7
3.0	Metode	8
3.1	Om kvantitativ og kvalitativ metode	8
3.2	Valg og beskrivelse av metode	9
3.3	Utvalg	9
3.4	Gjennomføring	10
3.5	Validitet og reliabilitet	11
4.0	Resultat	13
4.1	Klubb 1	13
4.1.1	Bakgrunn	13
4.1.2	Årsaker til spilleroverganger fra klubben	13
4.1.3	Påvirkninger	13
4.1.4	Om Telemarksmodellen	14
4.2	Klubb 2	14
4.2.1	Bakgrunn	14
4.2.2	Årsaker til spilleroverganger fra klubben	15
4.2.3	Påvirkninger	15
4.3	Klubb 3	15
4.3.1	Bakgrunn	15
4.3.2	Årsaker til spilleroverganger fra klubben	16
4.3.3	Påvirkninger	16
4.3.4	Om Telemarksmodellen	17
4.4	Klubb 4	17
4.4.1	Bakgrunn	17
4.4.2	Årsaker til spilleroverganger fra klubben	18
4.4.3	Påvirkninger	18
5.0	Diskusjon	19
5.1	Sosiale aspekter	19
5.2	Kohesjon	19
5.3	Forholdet mellom kohesjon og prestasjon	19

5.4	Forholdet mellom kohesjon, collective efficacy og prestasjon	20
5.5	Collective efficacy etter tap av spillere	21
5.6	Social loafing.....	21
5.7	For mange talenter i laget	21
6.0	Konklusjon.....	23
7.0	Fremtidig forskning	24
8.0	Referanser	25
9.0	Vedlegg.....	27

1.0 Introduksjon

Fotballspillere har drømmer og ambisjoner om å nå langt i karrieren. Når de går over til ungdomsfotballen og viser gode kvaliteter, så hender det at toppklubber setter sine øyne på dem. Det skjer fort at man tenker at det beste for en ung spiller er å spille på et så godt lag som mulig på så høyt nivå som mulig. Dette kan vært bra for spillernes videre utvikling.

Det er ofte slik at vi hører vi hvor flinke noen toppklubber er til å rekruttere nye talenter og hvor viktig det er å rekruttere lokalt. Likevel, er det sjeldent det blir sagt noe om de som blir igjen, klubbene det blir rekruttert fra. Hva vil skje med en breddeklubbs lag hvis deres beste spiller blir hentet til hentet til en større klubb? Hvordan vil klubben bli påvirket etter overgangen? Hvilke positive og negative påvirkninger kan finnes? Disse er noen spørsmål jeg ønsker svar på og som jeg vil se nærmere.

Disse årsaker har gitt meg inspirasjon og motivasjon til å undersøke problemstillingen som kommer under. Jeg har i starten av oppgaven tenkt at det kun er negative påvirkninger som frafall i disse situasjonene. Derfor er jeg glad for at jeg har tatt meg tid til å undersøke dette og kommet med funn som viser mye mer. Formålet med denne oppgaven er å finne ut hvordan breddeklubber blir påvirket ved spiller flyt i ungdomsfotballen.

«Ofte er det dessverre sånn i breddefotball-Norge at om en eller to spillere forsvinner – gjerne de to beste – til regionens storklubb, da faller laget og miljøet sammen. Nivået på treningene blir dårligere, de nest beste får ikke bryne seg på dem som er bedre. Og de som er med for det sosiale, ja de har en eller to kamerater mindre. Mange slutter»

Morten Rønningen, ODDs utviklingssjef (Johnsen, 2014).

Tittel: Breddeklubbenes opplevelser av spillerflyt

Problemstilling: Hvordan opplever klubbedere i Telemark spillerflyten fra klubben i ungdomsfotballen?

Definisjon av begreper

Ungdomsfotball: spiller i aldersklasser 13-19 år.

C-lisens: NFFs første steg i trenerutdanningen som tar for seg trening av barn og ungdom.

2.0 Teori

Det er lett å anta at påvirkningene ved spilleroverganger i ungdomsfotballen er kun negative for breddeklubbene. Spilleroverganger fra klubben kan i utgangspunktet gi negative konsekvenser for klubbene, men i noen tilfeller kan det føre til noe positivt også. Det er ikke én bestemt påvirkning etter en slik overgang i ungdomsfotballen. Av den grunnen, har jeg valgt å se på tidligere forskning på forskjellige felter som kan begrunne hvorfor breddeklubbene blir påvirket slik de gjør. I følgende kapittel vil jeg vise til tidligere forskning på felter som kan potensielt bli påvirket etter en slik overgang.

2.1 Sosiale aspekter

Deltakelsen i en idrettsaktivitet handler også om det sosiale blant unge spillere. Det å delta på en aktivitet med venner som ikke omhandler skole viser seg å være en faktor til selve deltagelsen, ifølge Weiss & Smith (2002). De fant ut at bedre kvalitet i vennskapet blant unge utøvere var knyttet til mer glede og høyere beslutning om å fortsette deltagelsen i en idrettsaktivitet. For de yngste handlet vennskapet mest om å tilbringe tiden sammen og ha det more, mens for ungdommen handlet det mer om konkurranseinstinktet og lojalitet.

2.2 Kohesjon

Kohesjon i en gruppe kan defineres som «evnen til å samarbeide som en enhet mot et mål eller for å tilfredsstille de emosjonelle behovene til sine medlemmer» (Carron & Brawley, 2000). Gruppekohesjon blir også definert som en «samling av krefter som får medlemmene til å forbli i gruppen», eller «motstanden gruppen viser til nedbrytende krefter» (Back, 1950; Gross & Martin, 1952; i Carron & Chelladurai, 1981).

Det er flere faktorer som kan påvirke kohesjonen i et idrettslag. Vanskelighetsgraden i en oppgave eller evnen til å kunne samarbeide er noen av dem. Dette innebærer at gruppemedlemmene er bundet sammen i en eller annen form, enten det er ut ifra evner eller sosiale aspekter. For å få til dette må det skapes et forhold enten det er mellom individene (vennskap og influens), individ og gruppa (følelse av tilhørighet, fornøyelse), eller gruppen som en enhet (samarbeid og nærhet) (Carron & Chelladurai, 1981).

2.2.1 Forholdet mellom kohesjon og prestasjon

Det er klart at resultatet av en kamp kan ha påvirkninger på spillergruppen avhengig av om det blir seier eller tap. Spesielt etter at et lag mister en spiller, så kan det fort skje at kohesjonen i gruppen blir mindre. Dette er noe som Ruder & Gill (1982) har sett på og diskutert. I forskningen deres fant de bevis på at kohesjonen i en vinnergruppe faktisk ble forbedret mens det motsatte skjedde i laget som opplevde et tap. Faktorer som samarbeid, glede og følelsen av tilhørighet ble vurdert både før og etter en kamp med høyere vurderinger blant de på vinnerlaget.

Mullen & Copper (1994) utførte en meta-analyse av 49 studier som omhandlet kohesjon knyttet til prestasjon av en gruppe. Den viktigste konklusjonen de foretok var at forholdet mellom kohesjon og prestasjon er positivt. Blant andre viktige funn i deres arbeid, var det ene at forholdet kohesjon-prestasjon viser større effekt blant idrettslag fremfor andre typer gruppeenheter. Arbeidet deres for å analysere forholdet mellom kohesjon og prestasjon var meget viktig for senere forskninger.

Mesteparten av resultatene i studien blir understøttet av Carron et al. (2002), med få unntak. De utførte en egen meta-analyse av 46 studier som kun omhandlet idrettslag. Det er nok grunnen til at resultatene viste at forholdet kohesjon-prestasjon ikke er bare synlig når kohesjon knyttes til engasjementet mot en oppgave, men også når det gjelder sosiale samspill. Videre viser de til at det finnes ingen forskjell i effektene fra kohesjon til prestasjon og motsatt vei. I tillegg til at resultatene av dette forholdet er generelle, uavhengig av utøvernes evner og erfaringer, eller om de er profesjonelle eller amatører.

2.3 Collective Efficacy

Mens self-efficacy omhandler et individs egen mestringsstro på å utføre en handling, er collective efficacy et begrep som gjenspeiler gruppens delte tro på egne ferdigheter til å fullføre en eller flere bestemte oppgaver (Paskevich et al., 1999). Collective efficacy har en innflytelse på «hva gruppen velger å gjøre, hvor mye arbeid den vil legge i oppgaven og evnen til å fortsette til tross for nederlag» (Bandura, 1986 på Paskevich et al., 1999).

Viktigheten rundt begrepet har også blitt diskutert til å ha en spesiell betydning i lagsport da den omhandler flere faktorer som er viktige for samarbeidet til å oppnå suksess. Spillere i et fotballag vil naturligvis greie å opparbeide seg egne tanker om lagets ferdigheter og hva de kan oppnå i en kamp eller i løpet av en sesong.

2.3.1 Forhold mellom Kohesjon og Collective Efficacy

Gruppekvaliteter som kohesjon og collective efficacy har blitt visst å være nøkkelområder for oppnåelsen av suksess i et lag. Begge tar for seg samspillet mellom gruppemedlemmene. Da er det på rett plass å tenke at de kan påvirke hverandre på et eller annet vis. Flere forskere har påtatt seg ansvaret for å se sammenhengen av disse begrepene.

Zaccaro et al. (1995) foreslo at gruppekvaliteter som kohesjon kan bidra til et lags følelse av collective efficacy. Dette ble understøttet av Paskevich et al. (1999), som i sitt arbeid fant ut at et høyt nivå av collective efficacy i et lag var knyttet til et høyt nivå av kohesjon og motsatt. I tillegg ble det også funnet at forholdet mellom kohesjon og collective efficacy var gjensidig.

2.4 Forhold mellom collective efficacy, kohesjon og prestasjon

Spink (1990) fant også et forhold mellom collective efficacy og prestasjon. I sin forskning forklarer han at collective efficacy har en positiv innvirkning i prestasjonen av et lag. Resultatet viste at lag med høyere nivå av collective efficacy greide å få bedre resultater i en turnering enn lag som hadde et lavere nivå av det. Dette blir også nevnt og understøttet av Heuze et al. (2006) som studerte forholdet mellom disse tre begreper (collective efficacy, kohesjon og prestasjon) men da på et individuelt nivå. Det de fant ut var at alle påvirket hverandre. Gode spillere som da var involverte i mer spilletid og lagets prestasjon, hadde en tendens til å ha høyere tanker av kohesjon og efficacy i laget.

2.5 Collective efficacy etter tap av spiller

Gode spillere kan ha en positiv innvirkning i et lag når det gjelder kohesjon, efficacy og selve prestasjonen på banen. Hva kan skje med et lag etter at en viktig spiller går over til en annen klubb? I følge Bandura (Bandura, 1997 i Damato et al., 2008) så «kan et idrettslag også oppleve en krise i efficacy etter avgangen av en nøkkelspiller, særlig hvis de akkrediterer mye av deres suksess til den spilleren». Han beviste også at en svært

begavede spiller i en nøkkelrolle i en lagsport kan øke den oppfattede lagefficacy selv i middelmådige lag.

Denne oppgaven handler om hvordan en klubb og deres lag påvirkes etter overgangen av et talent, det vil si en nøkkelspiller. Noe forskning bak denne problematikken finnes allerede. Damato et al. (2008) så på konsekvenser i collective efficacy av en hypotetisk avgang av en spiller som bærer en nøkkelrolle i laget og en som ikke innehar den rollen. Resultatene viste en reduksjon i spillernes perseverance collective efficacy (PCE) men en delvis økning i skills collective efficacy (SCE).

PCE innebærer gruppens evne til å holde ut tross vanskelige situasjoner og negative resultater (Ibid.). Spillerne rapporterte at ved et tap av en spiller, uavhengig av ferdighetsevne og talent, ville selvtilliten til å kunne fullføre oppgaver i lengden falle. Det blir argumentert i verket at det er ikke ferdighetene som har mye å si i den delen her, men rollen spilleren har for kohesjonen i laget. Evnen til å løfte og oppmuntre lagkameratene muntlig og på andre måter. Zaccaro et al. (1995) diskuterte også at ledere i et lag kan løfte opp collective efficacy i gruppen på disse måter og ikke bare med gode fysiske og tekniske ferdigheter.

Det andre punktet (SCE) tok for seg gruppens tro på egne fysiske ferdigheter og selvtillit. Det viser seg at spillerne har troen på at «erstatningen» vil kunne gjøre en bra nok jobb for laget på banen uavhengig av hvor god den erstattede spilleren var (Dalmato et al., 2008).

Betydningen av denne forskningen har mye å si for denne oppgaven. Ved en eventuell avgang av en spiller i et lag, blir det mer vektlagt rollen den spilte på laget psykisk enn ferdighetsmessig for den videre oppfattet collective efficacy i laget. Noe som vil si at selv om en spiller var den desidert beste på laget men ikke bidro til å løfte opp lagkameratene, eller ble betraktet negativt av de andre, vil den ikke bli savnet på lik måte som en spiller som bidro positivt. Et lag har fortsatt tro på fremtidig suksess så lenge kohesjonen innad spillergruppen blir ivaretatt.

Swaab et al. (2014) sin forskning er noe som kan understøtte dette ytterligere. Gjennom flere studier kom de frem til at mer talent i et lag –som de fleste tror gir bedre prestasjoner– kan virke negativt. Det å samle mange begavede spillere i et lag vil øke prestasjonen frem til et visst punkt for deretter å gi negative resultater. Dette skjer i lagsport der samarbeid er viktig (f.eks. fotball) men ikke i lagsport der det ikke trenges mye samarbeid (f.eks. baseball).

2.6 Social Loafing

Social loafing handler om oppfatningen av at en eller flere gruppemedlemmer bidrar mindre i gruppen enn det de faktisk er i stand til (Comer, 1995). Det finnes varierte årsaker til at social loafing oppstår i en gruppe. Blant annet kan det oppstå ved en persons oppfatning av at gruppen ikke trenger hans eller hennes bidrag for å fullføre en handling på grunn av gruppestørrelsen (Albanese & Van Fleet, 1985). Vedkommende vil da prestere mindre og tenke at sitt bidrag har ikke uansett så stor betydning på grunn av gruppestørrelsen.

En annen situasjon er når det oppfattes at et annet gruppemedlem har bedre kvaliteter til å fullføre handlingen (Veiga, 1991). En eller flere gruppemedlemmer kan oppfatte dette som at bidraget til det mer begavede gruppemedlemmet er nok til å fullføre en oppgave. På grunn av den lave anstrengelsen av et medlem, kan dette medføre til en kjedeeffekt i gruppen der enda flere blir påvirket og ender også med å prestere mindre enn de kan. Dette er noe som kalles for free-rider effekt (Kerr & Bruun, 1983).

Fotball er en lagsport der alle medlemmers bidrag er viktig i kampen. Likevel, i en tidlig alder når det meste handler om deltakelse og ha det gøy, er det de mest begavede spillere som oftest utgjør en forskjell. På grunn av størrelsen av et fotballag (11 stk. på banen), er det naturlig å tenke at social loafing kan mest sannsynlig oppstå siden alle ikke utfører en lik kamp (antall berøringer, situasjoner, løp, osv.). I tillegg til at et lag som har en eller to veldig talentfulle spillere vil mest sannsynlig basere spillet sitt på at de ordner en seier for laget.

3.0 Metode

For å kunne få svar på problemstillingen min, måtte jeg gå gjennom en hel prosess som ble utarbeidet for å samle inn nok data/informasjon. Gjennom dette kapitlet skal jeg forklare prosessen som ble begått for å samle inn data til denne problemstillingen. Det vil bli diskutert hvilke alternativer jeg kunne velge mellom for metodebruk og hvorfor jeg tok de valgene jeg gjorde.

3.1 Om kvantitativ og kvalitativ metode

Kvantitativ og kvalitativ tilnæringer kan enkelt skilles ved at de baserer seg henholdsvis på tall og ord (Ibid.). Her har jeg vurdert hvilke fordeler og ulemper som følger ved å velge en av metodene. En kvantitativ tilnærming tar for seg det å samle svar fra flere deltakere og gjøre dataen om til målbare enheter (Dalland, 2007). Fordelen med denne tilnærmingen er at man kan nå til en større mengde med deltakere. Ulempene ved denne tilnærmingen er diverse, blant annet at det er en fare for at undersøkelsen ikke tas seriøst av respondentene og at det bør undersøkes en stor andel av befolkningen for at gyldigheten skal øke.

Slik jeg vil forklare senere, så hadde jeg opprinnelig tenkt å gå for en blanding av metodene. Siden dette var tidskrevende så valgte jeg å gå for kun én av dem: den kvalitative tilnærmingen. Den går ut på å samle data ved å fange opp meninger blant deltakerne, nettopp det jeg var ute etter. En av de vanligste metodene her er det semi-strukturerte intervjuet, som egner seg når det skal undersøkes få enheter (Jacobsen, 2013).

Andre fordeler er at man får muligheten til å stille oppfølgingsspørsmål, i tillegg til å kunne observere kroppsspråk og atferden til respondentene under intervjuet (Jacobsen, 2013). Dette ga meg muligheten til å fange annen informasjon jeg kanskje ikke var ute etter men som likevel var relevant. Da kunne jeg også omforme og endre litt på oppgaven min, slik det ble gjort et par ganger i løpet av undersøkelsesperioden. En av ulempene ved denne tilnærmingen er at det er tidskrevende. Det er mye data som krever tolkning og analyse, og gir derfor muligheten til å undersøke kun noen få enheter.

3.2 Valg og beskrivelse av metode

Formålet med oppgaven min er å se på konsekvensene av et spillertap (talent) i en breddeklubb. Da sikter jeg til å få svar på hvordan det påvirker organisatorisk i klubben og blant spillerne i gruppen. For å kunne angripe oppgaven min på en best mulig måte, har jeg først tenkt å gå for en blanding av begge metodetypene. En kvalitativ tilnærming på noen ledere i klubber som opplever eller har opplevd problematikken; talentavgang til en større klubb, i tillegg til en kvantitativ tilnærming som skulle brukes for å få svar fra noen spillergrupper som også har opplevd dette.

Den sistnevnte metoden ble etter hvert droppet på grunn av tid og ressurser knyttet til oppgaven. Da jeg siktet på å få svar blant spillere i ungdoms fotballen (13-19 år) og de fleste var under myndighetsalderen, så førte dette med seg å få godkjenning fra spillernes foresatte. Av diverse årsaker kunne ikke dette la seg gjøre på store spillergrupper. Derfor ble den kvalitative tilnærmingen valgt til oppgaven. Dette ga meg også muligheten til å spisse oppgaven mot én bestemt tilnærming og samtidig forenkle arbeidet noe for meg selv.

Med den kvalitative tilnærmingen er det et individuelt semi-strukturert intervju som skal settes i bruk. Utvalget her består av klubbledere eller andre ansvarlige i klubben som kan si noe om temaet. Hensikten med det er å få frem tanker og erfaringer lederne har vedrørende problemstillingen. De har tross alt vært tilstede før og etter situasjonene, så de kan gi et innblikk av påvirkningene i klubben som følge av det.

Et intervju-mal ble utarbeidet (vedlegg 1) som består av flere spørsmål om temaer med følgende stikkord til meg selv angående punkter jeg var innom i intervjuet. Spørsmålene ble utformet slikt at de var åpne for svar, da får respondentene friheten til å uttrykke sine tanker og meninger, som er en fordel (Sparkes & Smith, 2014). Siden det finnes lite kunnskap og tidligere forskning om akkurat denne problemstillingen, ble det jobbet med en eksplorerende design, altså utforskende (Ibid.).

3.3 Utvalg

Utvalget bestod av ledere eller andre ansvarlige i klubber som er basert i Telemark, nærmere bestemt Skien og Porsgrunn. Jeg valgte denne målgruppen på grunn av at de har en bedre oversikt over det som skjer med alle lagene i sin klubb. Da kan de gi meg et mer

helhetlig svar istedenfor ett enkelt lag om gangen, som kunne ha skjedd ved å intervju enkelte trenere. På grunn av min lokaltilhørighet til området og utplassering hos kretsen var jeg positiv til å forholde meg til lokale klubber. Jeg passet på at klubbene hadde lag i ungdomsfotball, for det var denne aldersgruppen jeg siktet til med oppgaven.

De personene som ble med i undersøkelsen har flere års verv i klubbene sine og regnes derfor som aktuelle for dette. Disse klubbene har en variert størrelse i antall medlemmer, lag og fasiliteter. To av de har bidratt med spillere som spiller på høyt internasjonalt nivå om dagen, en på Odd de siste årene før han gikk over til utlandet, og den andre er landslagsspiller med bakgrunn i Odd. De klubbene har opplevd problematikken i ulik grad, antall tilfeller og tidsperiode, og kan derfor anses som relevante for undersøkelsen. Lederne i klubbene har vært positivt innstilte til å delta i undersøkelsen da de ser på dette som en mulighet til å fremme sine meninger rundt temaet.

Fire klubber (tre fra Skien og en fra Porsgrunn) ble med i undersøkelsen: Skidar IF, Herkules IF, Tollnes BK og Stridklev IL. Intervjuene foregikk med en klubbleder, en sportslig leder og både klubbleder og sportslig leder tilstede i to tilfeller. Alle respondentene regnes derfor som kompetente nok og relevante ressurser til denne oppgaven.

3.4 Gjennomføring

Jeg startet med å sjekke alle klubbene som hadde registrerte ungdomslag for sesongen og som jeg vet har hatt god struktur innen ungdomsfotballen gjennom årene. Noen klubber tilfredsstilte ikke dette kravet og ble derfor valgt bort, da stod jeg igjen med 13 klubber. Alle disse ble kontaktet først via mail der de fikk en forespørsel om å stille opp for oppgaven.

Det var flere som var positive til dette og som ville stille opp, disse fulgte jeg opp, noen tok jeg nærmere kontakt med og et møte ble avtalt på deres klubbhus. Det er klart at jeg gjerne ville hatt med flere respondenter i oppgaven, men av diverse årsaker kunne ikke dette la seg gjøre. Det var tidskrevende å lande avtaler i land da tidspunktet for undersøkelsen kolliderte med sesongstart og cuper for noen (mars – tidlig mai). Til slutt var det fire klubber som stilte opp for intervjuet.

Alle intervjuobjektene ble informert om studiens hensikt og hva informasjonen skulle brukes til i forkant av intervjuene, slikt at kravet om informert samtykke ble oppfylt. Det var etter dette at de sa seg villige til å bli intervjuet og en dato ble avtalt. Lederne ble gitt muligheten til å fremstå anonymt i studien, slikt kravet om privatliv tilsier. Dette for å passe på kravene innen forskningsetikk (Jacobsen, 2013).

Videre ble de spurt om godkjenning for bruk av båndopptaker og informert om hvordan dette skulles lagres og brukes. Båndopptaker er en viktig del i denne fasen. Dette på grunn av at det hjelper å registrere dataen på en bedre måte, da «den menneskelige hjernen ikke er skapt for å lagre store mengder data» (Ibid.). Intervjuet ble senere transkribert til papir der jeg fikk muligheten til å gå over den igjen og understreke det som var viktigst.

Den malen jeg hadde lag (vedlegg 1) ble brukt for å hjelpe meg og minne meg om spørsmål og temaer jeg ønsket svar på. Da valgte jeg å starte med å få bakgrunnsinformasjon om respondentene og hvordan det arbeides i klubben, dette for å se om det gir noe sammenheng til spillerflukten klubben har opplevd. Videre har jeg spurt om tanker vedrørende Telemarksmodellen, noe alle respondentene har kommentert med glede. Dette syntes jeg var viktig å få fram på grunn av modellens virkninger for klubben og klubbens utviklingsarbeid.

De ble spurt om spilleroverganger ut fra klubbene slik at man kunne se påvirkningene av dette. Det var ikke noe krav om å følge en viss struktur siden det var et semi-strukturert intervju. Respondentene svarte fritt og det ga meg derfor muligheten til å droppe spørsmål som allerede hadde blitt kommentert tidligere.

På grunn av at studien er eksplorativ da det finnes lite kunnskap om akkurat dette fra før av, valgte jeg å jobbe på en induktiv fremgangsmåte. Det vil si at etter at datainnsamlingen var gjennomført, så fant jeg teori som ble koblet til informasjonen jeg nettopp samlet inn (Ibid.).

3.5 Validitet og reliabilitet

Det er viktig å sjekke at undersøkelsen tilfredsstillende to krav: validitet og reliabilitet. Det første går ut på om resultatene kan sees på som valide, at man måler det man ønsker å måle og at det oppfattes som relevant (Jacobsen, 2013). Dette har jeg passet på siden starten av undersøkelsen ved valg av spørsmål til intervjuet og valg av respondenter.

Fire klubbansvarlige og deres roller i klubbene sine var relevante for oppgaven min og kan dekke kravet om kompetanse. Jeg opplevde dette tidskrevende, slik en kvalitativ tilnærming pleier å være, men det ga meg rom for mer og dypere informasjon som ble samlet. Derfor vil jeg tro at undersøkelsen tilfredsstillende kravet om validitet. Likevel skulle jeg ha ønsket å få tak i en eller to respondenter til for å styrke dette.

Reliabilitet, på sin side, går ut på at dataen blir innsamlet på en pålitelig og troverdig måte (Jacobsen, 2013). Alle informantene i undersøkelsen opptrådte frivillig. Intervjuene ble foretatt i klubbhuset til de respektive klubbene, noe som kan oppfattes som en kjent og trygg omgivelse for de intervjuede. Grunnen til dette var å unngå undersøkelseseffekten mest mulig. Dette er en av ulempene ved den kvalitative tilnærmingen og semi-strukturerte intervjuer. Det går ut på at den som gjennomfører intervjuet kan i ulik grad påvirke svarene til respondenten (Ibid.). Gjerne i form av at respondenten kan velge å oppføre seg annerledes i en intervjusituasjon i forhold til det han eller hun ville gjort normalt sett (Ibid.). Det kan føre til at vedkommende svarer det man tror forskeren vil at man skal svare.

4.0 Resultat

Under dette kapittelet vil resultatene fra intervjuene bli vist. Fremhevede sitater og meninger etter intervjuet med hver av klubbens respondenter.

4.1 Klubb 1

4.1.1 Bakgrunn

Klubb 1 er en forholdsvis liten klubb som ikke stiller noen spesielle krav til trenerne sine men ytrer ønsker om at de skal ta kurs og heve kompetanse. Spillerutviklingen i klubben består av hospitering hos eldre lag for de som ønsker mer trening og utfordringer. For jenter som ønsker utfordringer så får de lov til å trene og eventuelt spille på mixede lag gutter, og hospitering på Urædd (Damelag i 1.divisjon for kvinner) har også vært aktuelt. Klubben pleier også å melde spillere til sone- og kretslag, i tillegg til at de er med i et allianselag i Skien for de nest beste som ikke kommer opp til spill i regi av kretsen.

4.1.2 Årsaker til spilleroverganger fra klubben

Utfordringene for klubben kommer hovedsakelig av at de har to naboklubber veldig nært geografisk. Alle de tre klubbene har en barneskole å rekruttere fra, men ungdomsskole deler de og den overgangen kan bli vanskelig å takle til tider. «Når de begynner på ungdomsskole vil de jo gjerne spille med kamerater og da vil de bytte lag.»

4.1.3 Påvirkninger

«Har sett det at det har vært få spillere på et lag og noen av de har fått nye venner på ungdomsskolen og da meldt overgang til en av naboklubbene. Det påvirket jo de som ble igjen for da hadde de ikke mye å strekke seg til, så de ventet til året var ferdig for å bytte klubb også. Når de er så få så er det ikke interessant for andre å komme hit heller».

Klubblederen forteller at i fjor meldte flere spillere overgang fra klubben på grunn av at de var så få at de ikke hadde nok spillere til å stille lag. Det å ha store nok lag påvirker også

de som spiller på lag under, for da ser de at det er lag som kan spille sammen lenge, noe som ikke kunne oppfylles her.

«Når spillerne slutter så slutter også foreldrene som er en ressurs for klubben. Man jobber lenge med å få til gode vilkår, gode sosiale ting, jobber med foreldrene men så forsvinner de, da rakner ting. Du mister motivasjonen selv.»

Da et spillertalent i klubben forsvant «så raset det fort et helt lag her, for når vi er så få så er vi avhengig av hverandre.» Hun mener at det er greit å ønske seg velbegavede spillere til sitt lag men at det er viktig at dette skjer på riktig måte, da gjennom type hospitering. «Dersom vi mister spillere før de er 13 år og spilleren blir en god spiller i fremtiden, så får ikke klubben noe utdanningskompensasjon ved fremtidige overganger.»

4.1.4 Om Telemarksmodellen

Av disse grunner, blant annet, så er klubblederen veldig fornøyd med Telemarksmodellen som har blitt implementert i fylket de siste årene.

«Da klarer mindre klubber å bevare spillere lenger i et kjent miljø. Det er sjeldent og få spillere som lykkes med å flytte når de er 13-14 år, da tenker jeg de er avhengig av kameratene.»

En av klubbens spillere pdd. Hospiterer med Odd en dag i uka og er i klubben de andre dagene, dette trives han godt med, forteller klubbleder.

«Han er avhengig av vennene sine også får han muligheten til å spille cuper med Odd-laget. Da klarer vi å opprettholde laget her mens han får utfordringer på den måten.»

4.2 Klubb 2

4.2.1 Bakgrunn

Klubb 2 er en av de større klubbene i Skien på antall medlemmer. De ønsker og stiller krav på å ha kvalifiserte trenere i ungdoms fotballen med minimum C-lisens. Spillerutviklingen i klubben består av hospitering hos eldre lag og har hatt spillere på sone- og kretslag hvert jevnt år. Dette har ført til at de har hatt en del avgangsspillere utover årene. De er også

med i et allianselag i byen, et utviklingsprosjekt for de nest beste som ikke kommer opp til kretslag.

4.2.2 Årsaker til spilleroverganger fra klubben

Sportslig lederen i klubben forteller at det er diverse grunner til at spilleroverganger fra klubben har skjedd. «At de ønsker andre utfordringer eller vil på et høyere nivå. De ønsker flere utfordringer eller kanskje ikke passer inn eller andre årsaker». Han forteller videre om en hendelse som skjedde i fjor på et lag ved overgangen til G16 spill.

«Ganske mange sluttet fordi de følte at det var litt mer krav, det ble litt tøffere. Så var det noen som drev med andre idretter istedenfor fotball som var lettere å velge og fortsette på.»

4.2.3 Påvirkninger

«Hvis en del slutter så kan det hende at andre kanskje ikke følger nivået eller føler det er for høye krav. Når de er så få kan jo andre tenke at det ikke er noe vits å starte i klubben heller, at det ikke er noe bra, så det gir litt feil fokus og er negativt for oss. Da blir det vanskelig å rekruttere nye spillere.»

Sportslig leder forteller om hendelsen fra G16 laget i fjor, «der ble det jo litt tynt fordi at plutselig 7-8 spillere forsvant. Mister vi en del spillere, da blir det tynt og vi blir sårbare». Om mange slutter så kan det også føre med seg at treneren velger å slutte også, og det blir vanskelig å fylle den plassen. Likevel forteller han at det har vært noen få som har tolket dette positivt ved å komme mer frem, ta ansvar og få mer spilletid.

4.3 Klubb 3

4.3.1 Bakgrunn

Klubb 3 er en av de større klubbene i Skien på antall lag og medlemmer. De setter krav på at alle trenere kurses i minimum C-lisens i alle aldersklasser, helt fra 6-års alderen. Spillerutviklingen her består av gode og kvalifiserte trenere med tett oppfølging på

spilleren. Hospitering hos eldre lag blir fulgt opp skikkelig og de beste får bryne på sone- og kretslag, der klubben bidrar årlig med et godt antall spillere.

4.3.2 Årsaker til spilleroverganger fra klubben

Klubben er bevisst med at de kan tilby gode treningsforhold med gode ressurser, godt kvalifiserte trenere og «en av Telemarks beste anlegg». Dette medfører en god kvalitet på spillerne de utvikler men merker likevel at det ikke er nok for å beholde noen av dem.

«Det er mange som har lyst til å gå over til Odd, selv om vi rundspiller dem og har bedre treninger på det nivået (opptil 16 år)», forklarer klubblederen. «Når de bytter klubb på grunn av det sportslige tilbudet men føler seg alene, så ber de kameratene om å komme over også».

Klubben har også notert seg de siste årene med å være moderklubben til en spiller med Eliteserieerfaring i Odd, som forlot klubben da han var 16-17 år. Etter noen endte han i fjor med å spille kvalifisering til Champions League for Sparta Praha og er nå på utlån i tyrkisk fotball.

4.3.3 Påvirkninger

Av de positive påvirkningene klubben her opplevd, er den sistnevnte overgangen en av dem. Begge respondentene er stolte av dette, de var også trenerne hans i klubben.

«Han var jo 16-17 år og hadde allerede spilt junior og a-lag her, tror ikke noen i klubben syntes det var noe negativt. Det er selvfølgelig kjedelig å miste en så god spiller, men da ser de andre at det faktisk er mulig å få det til her. Når de kan bli stjerner på Odd, spille på toppen i europeisk fotball og komme herfra, da har man gjort noe riktig her, da viser du at det går».

De har også lagt merke i noen tilfeller ellers at «hvis det er en som tror han er king kong og har en sånn type personlighet, så blir de fleste glade for at han går andre veier».

Selv om det legges hardt arbeid i talentutviklingen i klubben og flere av spillerne lykkes, så har de overgangene også noen negative påvirkninger for dem. «Vi er også avhengige av å holde de enerne i laget med tanken på resten av gjengen». Respondentene forklarer at de

jobber hardt for å få til gode lag i klubben og da er det kjedelig å miste spillere selv om det holdes en god kvalitet.

«Når de kommer opp til den alderen så er det ingen som liker å bare fly rundt og tape, vinnerinstinktet er der. Det er mange som vil spille på et godt lag, og det gjør de nå, men når noen drar så er det ikke så bra lenger. Da er det viktig å ha et lag som kan vinne kamper, ikke alt, det gir jo mestringsfølelse. Man trenger ikke å være best, men det er moro å vinne kamper og da er det moro å spille fotball».

Klubbleder er også bekymret på det som skjer i en større skala.

«Hvis en spiller velger å dra så skjer det fort en sånn domino-effekt der flere også drar, det er ikke morsomt for en klubb. Vi hadde et kull på G14 der hele laget gikk vekk til en naboklubb, da får vi store problemer i ettertid spesielt når det kommer til 11'er spill».

4.3.4 Om Telemarksmodellen

På grunn av den sistnevnte hendelsen, er respondentene positive til Telemarksmodellen. De synes det er bare at spillerne ikke hentes fra klubben før de er 16 år men at de får muligheter til hospitering på f.eks. Nasjonal G16 spill for de aller beste.

«Det sier seg selv at hvis du har 2-3 spillere som er veldig gode så trenger de større utfordringer. Da er det bra å sende de opp til Odd for å spille cuper men samtidig vite at de kommer tilbake hit for det. Det er ikke noe tvil om at vi ønsker å utvikle spillere sånn at de kan gå over og slå gjennom i Odd».

4.4 Klubb 4

4.4.1 Bakgrunn

Klubb 4 er en forholdsvis liten klubb i Porsgrunn som ønsker at trenerne sine tar moduler av C-lisensen for å lære hvordan de skal trene barn og ungdom. De mest egnet får hospitere på eldre lag og klubben melder opp spillere til sone- og kretslag når muligheten byr seg på.

4.4.2 Årsaker til spilleroverganger fra klubben

Sportslig leder i klubben forklarer at de kan ha utfordringer med å ha nok spillere til å stille lag. Det nevnes også at en ung kvinnelig spiller spilte på kretslaget og hospiterte på Urædd (Toppserien i fjor) før hun valgte å melde en overgang. «Det har noe med at de har et bra damelag med bra nivå, mens vårt damelag er ikke helt der ennå».

4.4.3 Påvirkninger

Sportslig leder forteller at det har vært noen positive påvirkninger ved spillerovergangen fra klubben.

«Motivasjonen ble jo nesten bedre på et lag fordi de andre spillerne kom mer frem. Flere spillere tok mer sentrale roller i laget og faktisk begynte med mer egentrening, ferdighetene økte også. De ble mer sammensatte og fikk en skikkelig klubbfølelse».

Likevel, er det vanskelig å fylle noen tomme plasser i noen tilfeller, da oppstår det en fare for at et lag kan bli oppløst. Sportslig leder forteller om en hendelse fra et G13 lag i fjor der noen spillere meldte overgang og andre sluttet for de var lei av fotball.

«De begynner å spille når de er 5-6 år, og når de har spilt fotball i så mange år så er det noen som blir lei. Da er det vanskelig å holde på dem når de mest begavede også forsvinner fra laget».

På grunn av dette at de har få spillere i noen kull, har de sett seg nødt til å samarbeide med andre lag for å ha et tilbud til den årsklassen og unngå spillerflukt. Dette gjør de i form av allianselag.

«Som regel er det positivt fordi andre har kvaliteter som våre spillere ikke har og omvendt, så ferdighetsnivået øker. Så prøver vi å beholde de i klubben lengst mulig, dette har noe med omgangskretsen til spillerne å gjøre».

5.0 Diskusjon

5.1 Sosiale aspekter

Som Weiss & Smith (2002) nevnte, er det sosiale miljøet en viktig faktor for deltakelsen i en idrettsaktivitet blant unge spillere. Respondentene bekreftet at dette er en viktig årsak til at flere spillere sluttet i klubben etter en spillerovergang. Dette ga negative påvirkninger for Klubb 1, der flere av spillerne valgte å bytte klubb etter at de fikk nye venner på ungdomsskolen som spilte på naboklubber. Som klubbleder påpekte, så er det «ikke interessant for andre å komme hit heller når de er så få», og at «når vi er så få så er vi avhengig av hverandre». Klubb 3 har opplevd at spillere som bytter klubb ber kameratene om å gjøre det samme slik at de «ikke føler seg alene» der de er. Av denne grunnen mistet de et helt lag til en naboklubb, slik de forklarte.

5.2 Kohesjon

Det forklares i studien til Carron & Chelladurai (1981), at kohesjonen i et idrettslag kan påvirkes av forholdet mellom individene (vennskap og influens), individ og gruppa (følelse av tilhørighet, fornøyelse) eller gruppa som enhet (samarbeid og nærhet). For det ene laget på Klubb 4, ble motivasjonen bedre hos resten av laget etter at de mistet en viktig spiller ved en overgang. «De ble mer sammen satte og fikk en skikkelig klubbfølelse». Som den sportslige lederen forklarer, så spiller de fleste sammen i klubben i mange år (forhold etter vennskap og influens), i tillegg til at det virker som det er et godt miljø i nærmiljøet, noe som kan forklare klubbfølelsen i gruppa (forhold etter følelsen av tilhørighet og fornøyelse). Dette kan være forklaringen til at kohesjonen i gruppa var så sterk og ble laget ble påvirket positivt etter overgangen.

5.3 Forholdet mellom kohesjon og prestasjon

Som Ruder & Gill (1982) fant i sin forskning, så påvirkes kohesjonen i en gruppe ettersom det blir seier eller tap i en kamp. Lederen for Klubb 3 forklarer at «ingen liker å bare fly rundt og tape» og at «det er moro å vinne kamper og da er det moro å spille fotball». Som han påpeker så er det viktig å ha et konkurransedyktig for at flere av spillerne fortsetter. I

deres tilfelle, etter å ha mistet nøkkelspillere så kan nivået til laget ha sunket. Dette kan være årsaken til at enda flere spillere valgte å bytte klubb.

Så kan en spørre seg om det er så viktig å vinne kamper i ungdomsfotballen. Forklaringen kan ligge i meta-analysen til Carron et al. (2002), som viser at forholdet mellom kohesjon og prestasjon, begge veier, er uavhengig av utøvernes evner og erfaringer.

5.4 Forholdet mellom kohesjon, collective efficacy og prestasjon

Sportslig leder for Klubb 2 forklarer at noen spillere byttet klubb fordi de «ønsket flere utfordringer», av de som ble igjen, var det flere som sluttet fordi «de følte det var for høye krav». Som Paskevich et al. (1999) forklarer, så er collective efficacy gruppens delte tro på egne ferdigheter til å fullføre oppgaver. Når nøkkelspillere forsvinner kan den forventede mestringsfølelsen i laget (collective efficacy) synke, slikt det skjedde med Klubb 3 som nevnt over. Her kan laget ha minsket den forventede mestringsfølelsen i gruppen etter overgangen og derfor mistet troen på at de kunne prestere på et like høyt nivå. Dette kan føre til en kjede-effekt.

Som Spink (1990) fant i sin forskning, så kan collective efficacy påvirke prestasjonen av et lag. Paskevich et al. (1999) viser videre til et gjensidig forhold mellom kohesjon og collective efficacy. Dette kan forklare at tapet av en eller flere nøkkelspillere ikke bare påvirker den forventede mestringsfølelsen i laget, men at det påvirker også kohesjonen i gruppa og videre prestasjonen. Hvis en av de synker, så kan resten også gjøre det samme og da kan flere spillere også forsvinne fra laget.

Når et lag viser lavere nivå av disse begrep, så kan det gi en forklaring på hvorfor andre spillere ikke vil begynne på laget. Som både sportslig leder for Klubb 2 påpeker så «kan andre tenke at det ikke er noe vits å starte i klubben heller, at det ikke er noe bra, det gir feil fokus og er negativt for oss». Dette har vært en felles faktor for samtlige klubber som er med i undersøkelsen.

5.5 Collective efficacy etter tap av spillere

Dalmato et al. (2008) kartla mulige konsekvenser i den forventede mestringsfølelsen i laget ved tapet av en spiller. Da fant de ut at det blir mer vektlagt rollen spilleren spilte psykisk enn ferdighetsmessig for den videre oppfattede collective efficacy i laget. Som klubbleder for Klubb 3 forklarer så «blir de fleste glade» hvis en spiller med negative holdninger går andre veier.

Et annet eksempel kan sees ved overgangen til spilleren fra Klubb 3 som fant veien til europeisk toppfotball. At en spiller med så gode kvaliteter forsvinner trekker kvaliteten på laget ned, men som klubbleder forklarer så «var det ikke noen som syntes dette var negativt». Det viste at «når de kan bli stjerner på Odd og komme herfra så har man gjort noe riktig, da viser du at det går». Med tanke på at det holdes en god kvalitet på spill i klubben, så virker det som resten av laget hadde fortsatt troen på å gjøre det bra etter overgangen. At de også kan nå like langt den tidligere lagkameraten og ble motiverte av det.

5.6 Social loafing

For Klubb 4 så påvirket overgangen et lag positivt da flere spillere tok mer sentrale roller i laget, begynte å trene mer og forbedret ferdighetene. Forklaringen kan ligge i at det kan ha vært noe social loafing i før dette der flere spillere har underprestert. Før overgangen laget kan andre ha følt at deres bidrag er ubetydelige (Albanese & Van Fleet, 1985) eller at talentets kvaliteter er nok bidrag i kampen (Veiga, 1991). Dette kan ha blitt borte etter overgangen og derfor gitt rom til at disse spillere ikke underpresterer/presterer mer. Da er bidraget deres viktigere for laget.

5.7 For mange talenter i laget

Påvirkninger av spillerflyt i ungdomsfotballen er flere i aldersbestemte lag slik det har blitt diskutert over. Likevel kan påvirkningene nå til en større grad. Samtlige av de intervjuede har vært positive til Telemarksmodellen i fylket på grunn av det gir dem muligheten til å holde på talenter i lenger tid. På den måten slipper de faren av nedsatt kohesjon eller

mestringsfølelse i laget. Men hva ellers kan skje etter at talentene blir hentet når de er 16 år?

Et interessant funn ble gjort etter intervjuet med Klubb 3. Respondentene nevner det at Odd har 2 junior lag: Elite i 3.divisjon og Rekrutt som spiller kvalifisering til interkrets. «Da har de 40-50 veldig gode spillere, men mange av de kunne fint vært i sine egne klubber for å styrke A-lagene sine og utvikle seg videre der». Med dette tenkes det at veldig få av de spillerne vil kunne nå spill i toppfotballen, derfor kan det være unødvendig å samle så mange talenter på ett sted.

I følge Swaab et al. (2014) så vil «mange begavede spillere i et lag øke prestasjonen frem til et visst punkt for deretter å gi negative resultater (...) spesielt i lagsport der samarbeid er viktig». Som følge av denne talentrekrutteringen så er det de tidligere nevnte påvirkningene som nedsatt kvalitet på laget og frafall. «Juniorfotballen sliter i Telemark, det er mange klubber som sliter med å stille lag».

På lang sikt har dette også ført med seg konsekvenser på seniorspill. «Telemarksmodellen fungerer veldig greit på G16 nivå men ikke på seniornivå. Det har aldri vært så dårlig A-lagsfotball i Telemark som det er nå». Tall fra NFF Telemark viser en nedgang av antall lag på junior og seniornivå siden Telemarksmodellen begynte å bli satt i bruk ca. i 2008 sesongen. Antall registrerte juniorlag for menn falt med 22,2% mellom 2008 og 2016, mens antall seniorlag falt med 8,7% i samme periode.

6.0 Konklusjon

Breddeklubber i Telemark blir påvirket på diverse måter og i forskjellige grad etter spilleroverganger fra klubben i ungdomsfotballen. Spillere i et lag kan bli positivt påvirket da de kan ta mer ansvar, få mer spilletid, og få mer motivasjon av å se at en kamerat lykkes. Klubben kan også bli positivt påvirket ved å vise at det jobbes riktig og det jobbes godt med spillerutvikling.

På den andre siden, kan spillere bli negativt påvirket med nedsatt mestringsfølelse, dårligere kohesjon og svakere resultater. Dette i en kjedereaksjon kan også føre til større frafall. Klubben kan få negative konsekvenser med svakere lag og frafall, som kan føre til vanskeligheter i rekrutteringen. I tillegg kan junior- og A-lag bli svekket og dermed føre til dårlig kvalitet på seniorspill.

7.0 Fremtidig forskning

Respondentene ved denne undersøkelsen har vist seg positive til Telemarksmodellen som brukes i fylket. Denne hjelper breddeklubbene å beholde spillere i lengre tid, frem til de er 16 år. På lik linje med andre toppklubber i Norge (Molde og Aker Akademiet, RBK), går de beste over til deres egen junioravdelingen. Likevel, er det noen ting som kan justeres ved modellen slikt at man kan få en bedre nytte ut av den. Det er veldig mange spillere som blir rekruttert til topplagenes junioravdeling, men få når helt opp til toppen. Mange av de kunne hatt bedre nytte av å utvikle seg videre på egen klubb i en lavere divisjon, for eksempel.

Mitt forslag til videre forskning blir derfor å se på hvilken type modell for rekruttering som kan være den beste for en klubb eller en region. Det er mulig å sammenligne noe mer gjennom forskjellige akademimodeller i landet, Skandinavia eller i Europa, for å se på den som er best egnet til utviklingen av en region. Hvis flere spillere utvikles bedre etter at de fyller 16 år, så er det flere spillere et topplag kan rekruttere.

8.0 Referanser

Albanese, R. & Van Fleet, D. (1985). Rational Behavior in Groups: The Free-Riding Tendency. *The Academy of Management Review*. Vol. 10(2), pp. 244-255.

Carron, A.V.; Brawley, L.R. (2000). "Cohesion: Conceptual and measurement issues". *Small Group Research*. 31 (1): 89–106.

Comer, D. (1995). A model of social loafing in real work groups. *Human Relations*. Vol. 48(6), pp 647-667.

Dalland, O. (2007). *Metode og oppgave skrivning for studenter*. 4.utgave. Gyldendal, Oslo.

Dalmato, G., Grove, J.R., Eklund, R. & Cresswell, S. (2008). An Exploratory Examination into the Effect of Absence Due to Hypothetical Injury on Collective Efficacy. *The Sport Psychologist*. Vol. 22, pp. 253-268.

Heuze, J., Raimbault, N. & Fontayne, P. (2006). Relationships between cohesion, collective efficacy and performance in professional basketball teams: An examination of mediating effects. *Journal of Sports Sciences*. Vol. 24(1), pp. 59-68.

Jacobsen, D. I. (2013). *Hvordan gjennomføre spørreundersøkelser?* 2.utgave. Høyskoleforlaget AS. Kristiansand, Norge.

“Landslagsskolen” (a). NFF Spillerutvikling. (Lest: 15.02.2017
<https://www.fotball.no/barn-og-ungdom/spillerutvikling/landslagsskolen/>)

«ODD G16 vant nasjonal serie!». ODD.no. (Lest: 15.02.2017
<http://www.odd.no/nyheter/odd-g16-vant-nasjonal-serie>)

Paskevich, D., Brawley, L., Dorsch, K. & Widmeyer, N. (1999). Relationship Between Collective Efficacy and Team Cohesion: Conceptual and Measurement Issues. *Group Dynamics: Theory, Research and Practice*. Vol. 3(3), pp. 210-222.

Ruder, M.K. & Gill, D.L. (1982). Immediate Effects of Win-Loss on Perceptions of Cohesion in Intramural and Intercollegiate Volleyball Teams. *Journal of Sport & Exercise Psychology*. Vol. 4, pp. 227-234.

Sparkes, A. & Smith, B. (2014). *Qualitative Research Methods in Sport, Exercise and Health: From Process to Product*. Routledge, New York.

Spink, K. (1990). Group Cohesion and Collective. *Journal of Sport & Exercise Psychology*. Vol. 12, pp 301-311.

Swaab, R., Schaerer, M., Anicich, E., Ronay, R. & Galinsky, A. (2014). The Too-Much-Talent Effect: Team Interdependence Determines When More Talent Is Too Much or Not Enough. *Psychological Science*. Vol. 25(8), pp. 1581-1591.

Veiga, J. (1991). The Frequency of Self-Limiting Behavior in Groups: A Measure and an Explanation. *Human Relations*. Vol. 44(8), pp. 877-895.

Weiss, M. & Smith, A. (2002). Friendship Quality in Youth Sport: Relationship to Age, Gender and Motivation Variables. *Journal of Sport & Exercise Psychology*. Vol. 24, pp. 420-437.

Zaccaro, S.J., Blair, V., Peterson, C. & Zazanis, M. (1995). Collective Efficacy. In J.E. Maddux (Ed.), *Self-efficacy, adaption and adjustment: Theory, research, and application*, pp. 305-330.

9.0 Vedlegg

Mal for intervju med klubbleder

Bakgrunn

Hva er din bakgrunn i fotball/klubben?

- Rolle?
- Kompetanse: formell/uformell, fotballeder kurs?

Kompetanse på lagets trener?

- Kurs?
- Erfaring?

Om klubbens arbeid

Hvordan vil du beskrive spillerutviklingen i din klubb?

- Hva gjør laget for å legge til rette for de mest begavede spillere?

Hvilke forhold påvirker spillerutvikling i din klubb?

- Trenerutdanning?
- Anlegg/ressurser?

Omgivelser

Er det tett samarbeid mellom dere og kretsen?

- Utdanning, kurs, samtaler, mm.?

Har dere noe samarbeid med andre klubber i området?

- Hospitering?
- S sammensatte lag?

Hentes det aktivt spillere fra deres klubb til andre (større?) klubber?

- Skjer det samme motsatt vei?

Hvordan påvirker det klubben og deres arbeid?

- Prestasjon på lag(ene) i ettertid?
- Spillernes utvikling? Videre satsing?
- Rekruttering?
- Spillernes tro på egne ferdigheter? Treners?
- Fremtidig mål
- Det sosiale miljøet. Frafall?

- Andre konsekvenser.

Hva er din oppfatning av spillerutviklingsmodellen i fylket?

- Telemarksmodellen

Fremtid

Hvordan kan din klubb utvikle seg videre slikt at fremtidige talenter ønsker å bli lengre i klubben?

Hvordan kan regionen utvikle seg videre?

- utfordringer?

Avslutning

Noe å tilføye?